

Gemeente Hoorn

Nieuwe Steen 1
Postbus 603
1620 AR Hoorn
T 0229 25 22 00
www.hoorn.nl

Contactpersoon

C. Bakker

Bijlage: I

Zaaknummer: 2285839

Aan de leden van de commissie en raad

Hoorn, 22 september 2025

**Onderwerp: toezeggingen 1384, 1385 en 1386 wethouder Boomgaars bij
bespreking zienswijze beleidsplan WerkSaam op 2 september 2025**

Beste leden van de commissie en raad,

Op 2 september 2025 besprak u de zienswijze op het beleidsplan van WerkSaam voor de periode 2026-2030. Ik gaf u aan op een aantal onderwerpen terug te komen. Dat doe ik met deze brief.

Rapportage inburgering

Er werd gevraagd naar rapportage over inburgering en statushouders omdat dit werd gemist. Bij de bespreking gaf ik aan dat WerkSaam hierover niet rapporteert en dat we dit zelf doen. Op 11 juli 2025 zijn aan u raadsbrieven verstuurd met daarbij een regionale voortgangsrapportage inburgering over de periode juli 2023 tot januari 2025.

Arbeidsparticipatie 60+

Naar aanleiding van uw vragen over de arbeidsparticipatie van zestigplussers heb ik toegezegd om WerkSaam te vragen om hierover in het jaarverslag te rapporteren. Dit doe ik bij de eerstvolgende vergadering van het dagelijks bestuur op 6 november.

Basisbaan

De basisbaan kwam ook ter sprake. Ik gaf u aan hierop terug te komen en op ervaringen van gemeenten die hiermee experimenteerden.

Er is veel gesproken over 'de basisbaan'. Toch is er niet één eenduidige algemene definitie. Er wordt ook op verschillende manieren invulling aan gegeven. Over het algemeen gaat het om een maatschappelijk nuttige baan met minimumloon en werknemersrechten zonder sollicitatieplicht en is de baan voor mensen die langdurig werkloos zijn en weinig of geen kans maken op regulier werk. Het gaat *niet* om een basisinkomen (onvoorwaardelijk geld zonder werkverplichting), sociale werkvoorziening/beschut werk (gericht op mensen met een arbeidsbeperking), re-integratie (een baan met een tijdelijk karakter en gericht op regulier werk) of vrijwilligerswerk.

Ik heb voor u enkele voor- en nadelen op papier gezet. Ook deel ik met u een kort overzicht van resultaten van gemeenten met een basisbaan-experiment.

Graag wijs ik u er op dat wij deze resultaten samen met WerkSaam nauwlettend in de gaten houden. We wachten daarbij ook op meer duidelijkheid vanuit het Rijk. Mede gelet op de financiering en de mogelijkheden hiervoor. In de tussentijd zet WerkSaam allerlei verschillende re-integratie instrumenten in om onze inwoners vanuit de bijstand aan het werk te helpen. En daar waar participatie het hoogst haalbare is, helpen onze participatiecoaches vanuit 1.Hoorn daarbij.

Hieronder een kort overzicht met enkele voor-en nadelen:

Voordelen	Nadelen
Zinnvolle dagbesteding en maatschappelijke bijdrage Mensen doen werk dat maatschappelijk nuttig is (denk bijvoorbeeld aan buurthulp, ondersteuning bij schoolplein-of wijkactiviteiten of sportvereniging, gastheren/vrouwen in bijvoorbeeld wijkcentrum of bibliotheek)	Extra kosten voor gemeente/overheid Het financieren van minimumloon plus werkgeverslasten is duurder dan een bijstandsuitkering Extra kosten door inzet van (extra) aansturing en begeleiding Extra kosten door inrichting en onderhoud van werkplekken
Minder bestaanonzekerheid en mogelijk minder armoede Vast minimuminkomen wat vaak financieel stabiel is dan bijstand Basisbaan kan leiden tot minder zorgkosten (door betere mentale gezondheid) en minder geldstress	Risico op verdringing regulier werk Basisbaan mag regulier betaald werk niet verdringen, scheidslijnen zijn vaak dun
Versterking zelfvertrouwen en sociale contacten Werk draagt bij aan psychisch welzijn en gevoel van eigenwaarde	Weinig doorgroeimogelijkheden Basisbanen kunnen eindstation zijn/worden zonder kans op regulier werk
Vermindering van stigma op uitkering Mensen doen actief mee in plaats van 'aan de kant te staan'.	Juridische problemen met Participatiewet Gemeenten moeten soms om de wet heen werken of op gespannen voet staan met bestaande regelgeving
Minder bureaucratie en handhaving Minder druk op controlemechanismen rondom bijstandsuitkeringen	Afhankelijkheid van tijdelijke subsidies Veel projecten met basisbanen zijn financieel niet duurzaam zonder extra geld vanuit het Rijk of de EU.

Gemeenten mogen tot op zekere hoogte experimenteren met een basisbaan. Niet alles kan en mag. Er zijn juridische, financiële en beleidsmatige beperkingen. Een basisbaan -een baan met minimumloon en werknemersrechten zonder sollicitatieplicht- valt buiten de Participatiewet. Als gemeenten willen experimenteren moeten zij gebruikmaken van pilot- of experimenteerregelingen. Daarvoor is toestemming vanuit het ministerie nodig.

Een aantal gemeenten heeft toestemming gekregen en is gestart. Soms met externe financiering of tijdelijke regelingen. De opzet en omvang van de experimenten lopen ontzettend uiteen. Net als de resultaten. Het experiment in Groningen was succesvol. In Rotterdam en andere gemeenten zijn er positieve signalen, vooral op sociaal en welzijnsniveau, maar ontbreken structurele financiering en duidelijk beleid. Pilots in Tilburg, Amstelveen, Heerlen en Goes zijn nog te recent of beperkt om conclusies te trekken. Hengelo en andere gemeenten zijn geïnteresseerd, maar wachten op meer duidelijkheid en financieringsmogelijkheden voordat ze starten. In de bijlage vindt u meer informatie.

In de eerstvolgende vergadering met het dagelijks bestuur vraag ik WerkSaam om u te informeren over hoe zij aankijkt tegen een experiment met basisbanen en welke mogelijkheden zij ziet. Ik houd u op de hoogte van de reactie hierop en ga ervan uit u voor nu voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

wethouder Axel Boomgaars

Bijlage: Gemeenten met een basisbaan-experiment

Groningen

- Experimentperiode: gestart op 1 maart 2020, driejarige proef tot eind 2023 [Kijk op het Noorden+1](#).
- Resultaten:
 - Bijna niemand viel uit, verzuim zeer laag (ongeveer 3,6 %).
 - Bijna alle deelnemers boekten vooruitgang op financieel vlak, welzijn en gezondheid.
 - Na afloop werd de basisbaan opgenomen in het structureel gemeentelijk beleid, met uitbreiding tot zo'n 250 banen.
 - Evaluaties tonen verbeterde zelfredzaamheid, leefbaarheid, zelfvertrouwen én inkomen.

Conclusie: Positieve resultaten. Groningen beschouwt het experiment als succesvol en schaalde het op.

Rotterdam (wijkbasisbanen)

- Start: proef met 'wijkbasisbanen' sinds 1 januari 2021, met vier banen bij Wmo Radar, Woonstad Rotterdam en de Rotterdamse Munt [Gemeente.nu](#).
- Observaties:
 - De insteek is werk dat lokale maatschappelijke problemen aanpakt; doorstroom naar reguliere arbeidsmarkt is geen hoofddoel.
 - Volgens de analyse bleken:
 - Wijkconsultatie ontbrak bij uitvoering, anders dan in Groningen.
 - Doelgroep is minder scherp omschreven dan bij Groningen.
 - Financiering deels via organisaties i.p.v. volledig gemeentelijk
 - Voor de deelnemers verbetert het welzijn, netwerk en financiële situatie, maar structurele bekostiging is moeilijk en opbrengsten komen elders terecht

Conclusie: Gemengde resultaten. Sociale voordelen, maar onzekerheden qua opzet, financiering en lange termijn haalbaarheid.

Tilburg

- Start: voorbereidingen in 2023 met kleine proef (tot vijf basisbanen), contracten voor twee jaar [Gemeente.nu](#).
- Doel: mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt aan het werk brengen via maatschappelijke organisaties, woningcorporaties etc.
- Status: kleinschalig project; resultaten nog niet beschikbaar.

Conclusie: In voorbereiding, nog geen uitspraken over succes.

Amstelveen

- Start: pilot gepland met vijf basisbanen voor mensen zonder uitzicht op werk (omdat eerdere begeleiding faalde), loopt twee jaar [Binnenlands Bestuur](#).
- Kosteninschatting: ca. €35.000 per baan per jaar; minus besparing door vervallen bijstand (€15.000) blijft €20.000 extra per baan.
- Terugverdienaspect: positieve maatschappelijke baten benoemd naar aanleiding van Groningen, maar kosten en baten lopen anders.

Conclusie: Nog in pilotfase; resultaat valt nog te bezien.

5. Heerlen

- Start: pilot in oktober 2019 met 25 bijstandsgerechtigden in basisbanen, bijvoorbeeld bij bibliotheken, gemeenten of vrijwilligersorganisaties [Sociaal Domein OnlineBinnenlands Bestuur](#).
- Resultaten: geen publieke evaluatie beschikbaar tot nu toe.

Conclusie: Onbekend succes; pilot gelanceerd, maar geen publieke resultaten.

6. Goes (en regio Borsele, Kapelle e.a.)

- Start: pilot van twee jaar beginnend op 21 oktober 2024 voor maatschappelijk nuttige banen voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt debetho.nl.
- Status: recent van start; resultaten nog niet beschikbaar.

Conclusie: Nog te vroeg voor eindoordeel.

7. Andere gemeenten

- Interesse geuit door gemeenten zoals De Bilt en Oude IJsselstreek om experimenten met basisbanen op te zetten..
- Hengelo: college staat positief tegenover het idee, maar wist nog geen financiering beschikbaar te stellen vanwege onduidelijkheid en onzekere kosten-batenverhouding [1Twente](https://www.1Twente.nl).